

Stortinget, ved Finanskomiteé og Næringskomité
Næringsdepartementet

Oslo 24. november 2016

Industripolitikk for framtida

Policynotatet «Industripolitikk for framtida» er resultatet av et prosjektsamarbeid mellom Tankesmien Agenda, NITO og Fellesforbundet. Hovedfunnene i notatet er oppsummert i dette brevet.

NITO - Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon - er Norges største organisasjon for ingeniører og teknologer med 83 000 medlemmer, som er tilknyttet alle sektorer i samfunnet.

Fellesforbundet er det største LO-forbundet i privat sektor, med om lag 150000 medlemmer.

Det digitale skiftet drives frem av teknologiske muligheter og konkurranse. Digitalisering gir grunnlag for innovasjon, effektivitetsforbedringer og nye muligheter, men også utfordringer. Evnen til stadig forbedring utfordres av behovet for stadig raskere omstilling. Den norske modellen, med korte avstander mellom ansatte og ledelse, kombinert med høy kompetanse, gjør oss rustet til å forbedre produksjonsprosesser kontinuerlig. Den politiske utfordringen som kan knyttes til dette, handler om å maksimere gevinstene og minimere ulempene av det digitale skiftet.

Våre observasjoner:

- *Industrien er alltid i omstilling.*

Digitalisering er ikke noe nytt fenomen, selv om det går raskere nå enn før. Norske industribedrifter har automatisert og effektivisert i over hundre år, og gjør det fortsatt. Høy produktivitet er avgjørende for konkurranseevnen i et land som Norge med et høyt kostnadsnivå og høy levestandard. Høy produktivitetsvekst er mulig fordi den norske modellen sikrer lærende arbeidskraft og korte avstander mellom ansatte og ledelse. De tillitsvalgte er helt sentrale pådrivere og buffere i omstillinger, både for å sikre de ansattes rettigheter og for å synliggjøre nødvendigheten av omstilling ovenfor de ansatte.

- *Framtidas arbeidsliv må lære mer.*

Det digitale skiftet skaper nye kompetansebehov. Nye produksjonsprosesser og arbeidsformer krever større breddeforståelse og hyppigere oppdateringer av kunnskap gjennom arbeidslivet. Investeringer i kompetanse blant medarbeiderne er en viktig fordel i den norske modellen. Det vil derfor alltid være en tendens til underinvestering i kompetanse. Jo oftere folk bytter jobb, dess lavere blir gevinsten for enkeltbedriftene av å investere i egne ansatte.

- *Digitalisering betyr store investeringer og krever deling av kostnader, utstyr og erfaringer.*

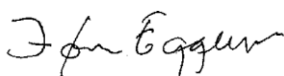
Selv om den norske modellen styrker virksomhetenes evne til kontinuerlig forbedring, er de store løftene en utfordring – særlig for de små virksomhetene. Investeringer i utstyr og omlegging av prosesser krever mer enn erfaringsbasert kompetanse og har ofte en høy inngangskostnad. Felles løsninger og delingskultur må styrkes skal norske små og mellomstore virksomheter lykkes i det digitale skiftet.

Våre forslag:

Overordnet er det behov for et nasjonalt «veikart» for digitalisering av økonomien. NITO og Fellesforbundet foreslår derfor følgende grep som sammen med den norske modellen kan løfte industriaktører over i en digital økonomi. Stortinget bes å:

1. Stimulere til og støtte tettere kontakt mellom industri og skole– etter modell fra for eksempel Kunnskapsfabrikken i Sarpsborg og Østfold.
2. Støtte flere klynger og innovasjonssystemer, både små og store – mer enn gründere som enkeltvirksomheter.
3. Stimulere bedriftene til mer langsiktig satsing på kompetanseutvikling av sine ansatte.
4. Støtte sterkere regional forskningsaktivitet med prioritet til programmer som kobler det fremste av internasjonal forskning med virksomheters erfaringsbaserte kompetanse
5. Støtte sentre for deling av infrastruktur og kompetanse flere steder i landet, gjerne i sammenheng med regionale læringsfabrikker og i tråd med forslaget om Toppindusrisenter.

Vennlig hilsen

Jørn Eggum
Leder
Fellesforbundet

Trond Marcussen
President
NITO